

Algemesí, una ciutat crispada

Algemesí, una de les poques ciutats valencianes amb ajuntament nacionalista i independent, continua vivint la tensió provocada pels atacs d'un grup de policies municipals a la corporació democràtica

Fúlvia Nicolàs

L'ajuntament d'Algemesí és independent. Això vol dir que no està en mans del partit polític que controla el poder central i la seua derivació autonòmica, ni en les del que li fa de lleial oposició. Un col·lectiu de caire nacionalista i progressista, Independent per Algemesí, gestiona la corporació municipal des de les primeres eleccions democràtiques, amb una majoria aclaparadora —catorze dels vint-i-un regidors.

Viu en aquesta ciutat de la Ribera 26.000 ciutadans, que veuen la TV3, i tenen guarderies i zona desnuclearitzada, i uns 4.000 aturats a l'estiu, quan no hi ha faena al camp. I, també, policia municipal: una trentena d'homes uniformats, pagats amb els diners dels ciutadans. D'aquests trenta, amb prou feines una dotzena componen l'Associació Professional de la Ribera Baixa i Alta, una estranya organització sindical la finalitat implícita de la qual sembla ser enderrocar l'alcalde democràtic, Joan Girbés, i el seu programa d'actuació municipal.

Assistits per l'advocat Sancho Tello i embolcallats per una insistent campanya de premsa iniciada pel diari *Las Provincias*, aquests guàrdies municipals d'Algemesí han aconseguit fer processar l'alcalde quatre vegades, han crispat els ànims de la població i han fet recaure sobre aquests bona part de sospites en relació amb els anònims calumniosos, les pintades i les agressions que han patit en els últims anys Joan Girbés i alguns dels seus col·laboradors. Sense proves, però.

L'intent de dur a terme un projecte de policia municipal democràtica, més propera a la policia de barri que no als homes de Harrelson —ben inútils, d'altra banda, en una de les zones menys conflictives d'aquest país— ha xocat frontalment amb els residus reaccionaris amb plaça de propietat que passejaven la pistola per la Casa de la Vila, i ha donat lloc a un insòlit enfrontament.

Les insubordinacions físiques i verbals d'aquest grup de policies municipals, encapçalats per José M. Vargas i Rafael Devís, entre d'altres, han estat contínues d'ençà que els IPA arribaren a l'Ajuntament en 1979, i tracta-

A l'esquerra, Ajuntament d'Algemesí. Dalt, placa de la policia municipal.

ren de posar ordre en un cos policial «massa acostumat a anar de per lliure», com es creu al poble.

Alguns canvis en el comandament, un buit de poder i d'organització considerable, i l'intent de reciclar professionalment els membres d'aquest cos escamparen entre els funcionaris armats el malestar cap a les autoritats democràtiques, que esclatà amb la decisió municipal de limitar l'ús

de la pistola als serveis nocturns i als diürns potencialment perillosos, al maig de 1983.

El diari *Las Provincias* —«la policia de Algemesí, asfixiada y desarmada»— esdevé, a partir d'aleshores, portaveu del sector descontent, fins al punt que moltes vegades l'alcalde s'ha hagut d'assabentar de les opinions i, fins i tot, de les operacions policials a través de la premsa, i ha vist públicament posats en dubte els diversos atemptats que ha patit en les seues propietats d'ençà que esclatà el conflicte, atemptats denunciats, però mai no investigats a fons. Processat sota les acusacions de malversació de fons, abús d'autoritat i ocultació de documents, a partir de tres denúncies i una querrela interposades, amb un o altre nom, per membres de l'Associació Professional de Policia Municipal, Joan Girbés ha recorregut i refusat a bastament processos i acusacions, amb el suport del seu poble —que ja s'ha manifestat massivament una vegada a la plaça de l'Ajuntament— i mentre tractava de continuar treballant en les tasques normals de govern, obstaculitzades per la dotzena de guàrdies.

Joan Girbés ha vist esclatar un còc-

NOVETATS EN LLIBRES

ANTONI ROVIRA I VIRGILI
NOTES OBRERES
A CURA DE JAUME
SOBREQUÉS

Col·lecció Els Orígens, núm. 18

Un Rovira i Virgili poc conegut, rescatat de les pàgines de *La Campana de Gràcia*, entre 1908-1934.

Edicions de la Magrana

MEDICINA
EL COS I LA SALUT

Gordon Jackson
Col·lecció: **Les Ciències**

Llibre clar i entenedor, destinat als infants, vistosament il·lustrat, sobre els diversos aspectes que constitueixen el camp d'estudi de la medicina.

BARCANOVA

MANUEL MILA I FONTANALS
EN LA SEUA ÈPOCA

Trajectòria ideològica i professional.
Manuel Jorba

Col·lecció Biblioteca de Cultura Catalana, núm. 54.
Premi de Recerca Literària, de la Generalitat de Catalunya. 1985.

CURIAL EDICIONS
CATALANES, S. A.

L'ARCA DE NOÉ, S. A.
—FANTASIES—

Martínez Ferrando

Edició a cura de Josep Piera.
Un suggeridor recull de contes d'un clàssic de la nostra narrativa.
Col·lecció Gregal Juvenil.

GREGAL LLIBRES

ÉS MOLT SENZILL,
DIGUEU-LI CATALUNYA

Josep Guia

L'autor, un català del sud, com ell s'anomena, diu les coses pel seu nom, i ens fa una proposta que trenca amb el vell catalanisme regionalista.

EL LLAMP

GAELI I L'HOME DEU

Pere Calders
El Balanci, 180. 186 pàgs.

Una novel·la inèdita de Pere Calders sobre les possibilitats humanes de transformar el món, en un llibre extraordinàriament divertit i exuberant d'imaginació.

EDICIONS 62

DICCIONARI
CASTELLÀ-CATALÀ

Els diccionaris de l'Enciclopèdia.
De venda en llibreries.

ENCICLOPÈDIA CATALANA

POESIA COMPLETA

Joan Maragall
Col·lecció **Obres Completes, núm. 1**

Per fi una edició assequible i acurada (feta per Enric Bou) de tota la poesia de Maragall, ordenada cronològicament.

EDITORIAL EMPÚRIES

L'ULLAL

Martí Domínguez
La Unitat, 103

Conjunt de narracions que intenten salvar de l'oblit el món llunyà i perdut de la infantesa de l'autor. Pròleg de Biel Sansano.

EDITORIAL TRES I QUATRE

TERRA GUANYADA
I ALTRES CONTES

Gonçal Castelló
Col·lecció **«L'Aplec», 128 pàgs.**

Carlins, rodors, la contesa del 1936, les presons franquistes, tot això sota l'esguard d'un escriptor català de Gandia, d'una vigoria i un tremp humà admirables.

EL LLAMP

tel Molotov a la porta de sa casa —«sin novedad», deia l'endemà el «parte» de la brigada policial nocturna—, ha refet diverses fanecades de plançons de tarongers destrossats a puntellons i s'ha enfrontat amb serenitat a les notícies i les calúmies que asseguraven, tant des d'anònims i pintades com des de les planes de la premsa capitalina, que estava a punt d'anar a la presó, que havia fugit del poble, que era un inútil i un dictador, i que la seua vida privada era poc menys que criminal. Els regidors d'AP, mentrestant, fan l'orni. «Per manca d'informació», diuen... i els del PSOE, dividits, no saben quina carta quedar-se.

A Algemés són molts els qui es pregunten com és possible que tan pocs aconseguen d'obstaculitzar i fer penosa la gestió d'un equip municipal escollit per més de la meitat del poble. L'opinió que el Sindicat Professional gaudeix de suport financer, i d'altra mena, per part d'algunes persones o entitats, és generalitzada, mentre tot-hom s'estranya de la tèbia actitud de les autoritats centrals i autonòmiques, enfront de les continuades agressions al normal funcionament d'aquest ajuntament. «Si ací governàs el PSOE o AP, en comptes dels Independents —diuen alguns regidors—, les autoritats ja s'haurien preocupat de tallar tot això».

De fet, ningú no ha estat capaç encara d'identificar els autors dels dos atemptats contra les propietats de Joan Girbés, de l'incendi provocat del cotxe del nou cap de la policia municipal, Vicent Talens, home de confiança de l'alcalde, ni de les pintades i els anònims calumniosos. L'administració ha obviat totes les sol·licituds de practicar investigacions minucioses o de prendre mesures serioses fetes per l'ajuntament.

Pel que fa als suports que puguen gaudir aquests policies que gosaren passar factura, després de les inundacions, per les «hores extres» treballades durant els dies de la riuada —que l'Ajuntament, òbviament, no pagà—, molts rumors fan referència als sectors econòmics i polítics més perjudicats per la gestió dels IPA: constructors als quals es sancionà per infraccions urbanístiques, per exemple, i d'altres persones o entitats que s'han vist afectades per l'actitud inflexible d'alcalde i regidors, davant els desga-vells que trobaren en arribar al govern municipal en 1979. L'extrema dreta local —diuen— també podria no ser-ne aliena.

«Per ells mateixos —ens diu el regi-

LLIBRERIA
TRES I QUATRE

Pérez Bayer, 11. Tel. 352 91 10. 46002-València

dor d'informació, Lluís Escartí—aquests policies no arriben a ser res, tot i que no han dubtat a atribuir-se funcions més pròpies de les forces d'ordre públic estatals o de les brigades judicials que no les que els pertocuen». Ajudats per una intensa campanya de premsa, però, s'han presentat a ells mateixos com a víctimes de tota mena d'injustícies, i han arribat a demanar al governador civil la destitució de l'alcalde Joan Girbés, escollit com a tal en les darreres eleccions pel 58 per cent dels vots emesos a Algemesí.

Mentrestant, han estat molts els ciutadans afectats per la insòlita actitud d'aquesta colla de guàrdies, tots ells expedientats i sancionats moltes vegades per l'ajuntament, que no han dubtat a multar, tractar autoritàriament i posar tota mena d'entrebancs a tots els qui consideren «fidels» a les autoritats municipals democràtiques. Són també nombroses les denúncies efectuades contra el que s'ha considerat «abusos d'autoritat» per part d'alguns policies municipals.

Una d'aquestes denúncies, concretament, ara en tràmit, fa referència a les proposicions deshonestes i als mals

Joan Girbés Maslà, alcalde

«Íntegre, per damunt de tot»

Joan Girbés, de cinquanta anys, fadrí, és l'alcalde d'Algemesí des de 1979. Abans de ser-ho, era conegut al poble com l'«advocat dels pobres», eloqüent homenatge que substituï fa molt de temps el malnom familiar de «canari». Fill únic d'una família rica del poble, que ara ja no ho és tant, viu amb sa mare, supervivent d'una tragèdia emmarcada en els anys difícils de la guerra civil. L'àvia i quatre tíes monges de Joan Girbés foren assassinades per incontrolats del bàndol republicà, un crim pel qual ni ell ni la seua família, asseguren al poble, no han passat mal factura.

Catòlic practicant, amb una intensa però crítica religiositat, Girbés és qualificat entre els seus conciutadans com a «home recte, íntegre per damunt de tot», i d'ençà del seu nomenament, no ha fet altra cosa que treballar d'alcalde, «amb totes les seues propietats abandonades», diuen. De tarannà tímid i introvertit, solidari i solitari, l'alcalde ha estat sempre home de poca vida social. Diuen d'ell, també, que és tan responsable com poc diplomàtic, més que directe, i que mostra de tant en tant un irònic i contingut sentit de l'humor.

Joan Lerma, que ha viatjat més d'una vegada a Algemesí tot tractant d'atraure's aquest senyor de la Ribera i els seus milers de votants, és testimoni de l'energia amb què Girbés, nacionalista i demòcrata, sap defensar la independència del seu projecte de gestió municipal. I no és l'únic; asseguren, perquè són moltes, i algunes sorprenents, les ofertes polítiques que ha refusat un alcalde acusat, entre d'altres coses, amb qualificatius tan divergents com «comunista», «beato», «dictador» o «inútil».

La gestió de Joan Girbés al front de l'ajuntament li féu guanyar, en les segones eleccions municipals, quatre nous regidors. La seua actitud durant les inundacions de 1983 —en què no sortí durant una setmana del despatx d'alcalde— elevà fins a unes proporcions quasi mítiques la seua reputació d'home honest, una reputació que no ha trontollat, «ni per un moment», a causa de la campanya de calúmnies que ha patit durant els darrers anys, ni dels quatre processaments —recorreguts— que ara planen sobre la seua abundosa humanitat. Tres mil persones, apinyades a la plaça de l'Ajuntament, així li ho feren saber. Ell, tímid com de costum, hagué de ser empenyat per eixir al balcó a saludar. □

Joan Girbés, amb una reputació que no ha trontollat «ni per un moment».

tractes verbals patits per una xica detinguda per una lleu infracció de trànsit. L'actitud d'aquests policies, considerats com a «persones en general violentes i de rabiosa incultura», ha fet associar amb freqüència, però no obertament —per manca de proves fefaents—, diverses agressions no sempre verbals o per escrit a la seua activitat extraprofessional.

«Curiosament, l'estil dels anònims

distribuïts pel poble i de les pintades insultants coincideix, molt, fins i tot en les faltes d'ortografia i sintaxi, amb la redacció dels «partes» policíals... comenta una persona que hi ha tingut accés.

«Sobre ells i el seu tarannà podria preguntar, per exemple, als clients del puticlub El Ciervo, als afores del poble, que molts d'aquests policies freqüenten assíduament», diu un altre.

Siga com siga, la situació de tensió a Algemesí fa ja temps que és insostenible. I sembla que les autoritats més altes no pretenen fer-hi res. «Hauríem de cremar banderes, o una cosa així, i veuríem si intervé de seguida el ministeri fiscal —conclou un regidor—, «però d'algunes molt determinades, que el que és de les altres, ja n'hem vist cremar moltes i ningú no hi ha fet res»... □